

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6127/23
22.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања Марковић, адвокат из Панчева, Војводе Радомира Путника 7, против тужене Републике Србије, Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво РС, Одељење у Зрењанину, Пупинова 1, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Основног суда у Панчеву П 523/23 од 11.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 22.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П 523/23 од 11.09.2023. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке и жалбе парничних странака **ОДБИЈАЈУ СЕ**, као неосноване.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П 523/23 од 11.09.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор месне ненадлежности Основног суда у Панчеву поднет од стране тужене. Ставом другим изреке пресуде, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободe исплати износ од 376.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је преостали део тужбеног захтева тужиоца, од досуђеног износа од 376.000,00 динара, па до траженог износа од 658.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од пресуђења па до коначне исплате, а ставом четвртим изреке

обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 134.760,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили и тужилац и тужена и то тужилац, побијајући исту у ставовима трећем и четвртном изреке, а тужена у усвајајућем делу, како то произлази из навода жалби, обе странке позивајући се на све законом предвиђене разлоге.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да су жалбе парничних странака неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374 став 2 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се жалбама парничних странака указује, јер је изрека пресуде разумљива, а дати разлози о битним чињеницама су јасни о потпуни.

Из чињеничног стања утврђеног пред првостепеним судом произлази да је тужилац пресудом Основног суда у Пироту, К.бр. 158/2014 од 10.05.2016. године, оглашен кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246 а став 1 КЗ и осуђен на новчану казну у износу од 100.000,00 динара. Како тужилац није извршио исплату новчане казне, иста је замењена казном затвора у трајању од 100 дана, решењем Основног суда у Пироту Кв.бр. 152/2018 од 08.05.2018. године, које је постало правноснажно 20.05.2018. године. Тужилац је повратник, лице које је више пута осуђивано и сада се налази да издржавању казне затвора. Решењем Основног суда у Пироту Кв.бр. 340/2018 од 01.11.2018. године, одбијен је захтев тужиоца да се утврди застарелост извршења новчане казне у износу од 100.000,00 динара. Решењем Вишег суда у Пироту Кж 30/2018 од 05.12.2018. године, одбијена је као неоснована, жалба тужиоца изјављена против решења Основног суда у Пироту Кв 340/2018 од 01.11.2018. године. Тужилац је издржао казну затвора у периоду од 28.05.2020.године до 05.09.2020. године у трајању од 100 дана, а након истека те казне, Основни суд у Пироту донео је решење Кв 325/2020 од 11.12.2020. године, којим је утврђено је да је наступила апсолутна застарелост извршења новчане казне у износу од 100.000,00 динара на коју је тужилац био осуђен и која је замењена казном затвора у трајању од 100 дана. Из образложења наведеног решења је утврђено да је дана 03.06.2020. године наступила апсолутна застарелост извршења казне затвора. Тужилац је након наступања апсолутне застарелости извршења казне затвора, провео на издржавању казне укупно 94 дана, у периоду од 03.06.2020. до 05.09.2020. године. Током издржавања казне затвора, тужилац се више пута јављао заводском лекару ради прегледа и указивања лекарске помоћи због болова у кичми, десном скочном зглобу, имао је проблема са видом, главобоље и приликом сваке посете лекару добијао је терапију или продужетак терапије.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац провео у затвору неосновано 94 дана и да је дошло до повреде његовог

права на слободу, поступањем надлежних органа. Како је тужилац у затвору провео 94 дана без правног основа и доказао да му је повређено право на слободу суд је утврдио висину новчане накнаде ценећи душевне болове које је претрпео због повреде права на слободу и повреде права личности који су проузроковани неоснованим лишењем слободе. По становишту првостепеног суда, правична накнада за претрпљену нематеријалну штету, применом члана 200 Закона о облигационим односима за 94 дана неоснованог лишења износи укупно 376.000,00 динара, који износ је адекватан претрпљеним душевним боловима које је тужилац претрпео због повреде права на слободу. Суд је одбио захтев тужиоца у преосталом делу, до тражених 658.000,00 динара, сматрајући да је исти превисоко постављен. На износ досуђене накнаде штете, суд је досудио и законску затезну камату почев од дана доношења пресуде, када је висина накнаде утврђена, примењујући одредбу чл. 277 Закона о облигационим односима. Одлука о трошковима поступка донета је применом члана 150, 153 и 163 Закона о парничном поступку па је тужиоцу досуђен укупан износ од 134.760,00 динара.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно је првостепени суд применио материјално право и обавезао туженог на накнаду штете. И по становишту овог суда, као другостепеног, правилно је првостепени суд закључио да је тужена одговорна за штету коју тужилац трпи у смислу одредбе чл. 172 став 1 Закона о облигационим односима и да има право на накнаду штете у смислу одредбе члана 584 став 1 Законика о кривичном поступку, имајући у виду да не постоје околности које би искључиле одговорност тужене, па је на основу одредбе члана 200 Закона о облигационим односима правилно утврдио и висину накнаде штете.

Наиме, одредбом чл. 584 ст 1 тачка 4 Законика о кривичном поступку, прописано је да се неосновано лишеним слободе сматра лице које је услед грешке или незаконитог рада органа поступка лишено слободе или је лишење слободе трајало дуже или је дуже задржано у заводу ради издржавања кривичне санкције која се састоји у лишењу слободе.

Одредбом чл. 107 Кривичног законика прописано је да застарелост извршења казне почиње од дана кад је пресуда којом је казна изречена постала правноснажна, а ако је условна осуда опозвана - од дана кад је одлука о опозивању постала правноснажна. Даље је у ст.2, тач. 6 и 7 овог члана, између осталог, прописано да застарелост извршења казне настаје у сваком случају кад протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост извршења казне (6). У случају наступања застарелости из става 6. овог члана започето извршење казне обуставља се.

Примењујући цитиране законске одредбе на утврђено чињенично стање, Апелациони суд сматра да је основан захтев тужиоца за накнаду штете коју је претрпео услед грешке органа тужене, услед које је лишење слободе трајало дуже, него што је требало. Неправилан рад државног органа огледа се у томе што након наступања апсолутне застарелости извршења казне затвора, дана 03.06.2020. године, није обустављено започето издржавање казне затвора, како је то прописано цитираном одредбом Кривичног законика, већ је тужилац боравио у затвору још 94 дана, односно за толико је дуже био лишен слободе.

Неосновани су наводи жалбе тужене да је суд погрешно утврдио чињенично стање и погрешно применио материјално право приликом одлучивања о основу и висини штете која тужиоцу припада, те да тужиоцу не може припадати право на накнаду штете за време проведено у притвору, јер кривични поступак против њега није неосновано покренут. Ово с тога што је по решењу Основног суда у Пироту од 11.12.2020. године, дана 03.06.2020. године, наступила апсолутна застарелост извршења новчане казне у износу од 100.000,00 динара на коју је тужилац био осуђен и која је замењена казном затвора у трајању од 100 дана, те је тужилац тим даном морао бити ослобођен, односно започето издржавање казне затвора је морало бити обустављено. То, међутим, није учињено, већ је решење којим је утврђено да је наступила апсолутна застарелост извршења казне донето тек 11.12.2020. године, када је тужилац већ издржао казну затвора у целости, што чини основаним захтев тужиоца за накнаду штете коју је претрпео услед дужег боравка у затвору.

Оцењујући наводе жалби и тужиоца и тужене у делу којим се оспорава висина досуђене накнаде, овај суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио одредбу члана 200 Закона о облигационим односима, ценећи све околности случаја и време проведено у притвору, разлоге због којих је тужиоцу одређена казна затвора, чињеницу да је био раније осуђиван и да се сада налази у затвору, водећи при том рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи, те је ценећи и економску моћ тужене, правично одмерио висину накнаде у износу од 376.000,00 динара, тачније 4.000,00 динара по дану проведеном у затвору.

Имајући у виду да новчана накнада нематеријалне штете има значај моралне сатисфакције и да је та сврха постигнута досуђивањем накнаде у износу од 376.000,00 динара, по схватању Апелационог суда, досуђивањем већег износа погодовало би се тежњама које су противне циљу због којег је накнада установљена. С тога су неосновани наводи жалбе тужиоца, да је суд погрешно одбио захтев за износ који представља разлику од траженог износа од 658.000,00 динара до досуђеног од 376.000,00 динара. Такође би, досуђивањем нижег износа накнаде, била обесмишљена сврха исте, у виду могућности да тужилац досуђеним износом прибави себи нека материјална добра којима ће ублажити душевне болове које је трпео због дужег боравка у затвору, те су и жалбени наводи тужене да је досуђени износ превисоко опредељен, без утицаја на правилност побијане одлуке.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су исти без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Одлука првостепеног суда о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде правилно је донета, применом одредби чл. 150, 153 и 163 Закона о парничном поступку, због чега је и потврђена.

Из изнетих разлога, применом одредби чл. 390 и 401 тачка 2 ,ЗПП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Одлуку о трошковима другостепеног поступка, Апелациони суд је донео

применом одредбе члана 165 ЗПП-а, имајући у виду да ни тужилац, ни тужена нису успели у поступку по жалби.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић